

Samet Ağaoğlu'nun edebiyat hatıraları

Hep Gençlik dergisinden kalanlar

Ağaoğlu bu yazı dizisini bitirirken kimi kendi kuşağından, kimi de babasının arkadaşı olanları anıyor.

15

BİTİRİYORUM bu hatıraları. Anlatacaklarım daha çok olabilir. Uzaktan, yakından tanıdığım, aralarında meselâ yakın akrabam Orhan Varın, dostum Munis Faik Ozansoy'un bulunduğu bir çok şair, hikâyeci ve romancı. Politika arkadaşım Sıtkı Yırcalı'dan Yassıada'da acı günler dostum, dostluğu kadar şairliği de tatlı general Kemal Çakın, **Hep Gençlik** dergisinde beraber olduğumuz Zeki Kumrulu, Edip Alp Hilmi, Sıtkı Korkmaz, İbrahim Saffet Umay'a kadar. Sonra benim arkadaşım, çağdaşım değil, ama babamın dostu olarak tanıdığım Mehmet Emin Yurdakul, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Yahya Kemal, Celâl Sahir, öğretmenim Ali Canip Yöneten, Akil Koyuncu, babamın ve annemin dostu, benim çok kısa bir süre siyaset arenasında bulduğum Halide Edip Adivar. Bu isimlerin hepsi hafızamın edebiyat köşesinde, yüzlerinden, seslerinden yazdıklarına kadar yer almış insanlar.

Bir de öyle isimler var ki onlardan kalan hatıraların renklerini tatsızlaştıran çok şeyler olup geçti. Bana söyledikleri sözlerin, yazdıkları mektupların heyecanlı havası ile yüzde yüz ters düşen davranışlarını gördüm. Öyle davranışlar ki onların sanatkarlıkları hakkındaki inançlarımı gölgelediler. Bu nasıl olur, sanatkar yaratılışı böylesine kuvvetli insan bunu nasıl yapar? diye kendi kendime sordum. Sonunda onları unutmaya karar verdim. Bir daha hatırlayacağımı sanmıyorum.

Edebiyat hatıralarımın hazin köşesi şu:

Birbirimizle şair, hikâyeci, romancı olarak tanıştığımız, arkadaş ve dost olduğumuz insanların büyük kısmı artık yaşamıyor. Sait Faik Abasıyanık, Hami Macit Selekler, Sa. bahattin Âli, Behçet Kemal Çağlar, Baki Süha Edipoğlu, Sabri Esat Siyavuşgil, Kenan Hulüsi, Munis Faik Ozansoy öldüler. «Hayat»taki yazılarımda edebiyat hatıralarımın başka yüzleri olarak ele aldığım Orhan Seyfi Orhan, Yusuf Ziya-Ortaç, Faruk Nafiz Çamlıbel, Ahmet Hamdi Tanpınar, Eniş Behic Koryürek, Nurullah Ata, Kemalettin Kâmi öldüler. Bizden öncekilerden ve bizlerden yaşayanlar az. Demek edebiyat hatıralarım benim için bir çağın

perdelerini indiriyor. Bu çağda yine bana göre şiire vezin, kafiye, hayal, felsefe hâkimdi. Roman ve hikâyeye toplum içinde insan psikolojisinin çeşitli belirtileri ve insanla toplumun birbirleri üzerindeki karşılıklı etkileri yer alıyordu. Yeni kuşaklarda şiire, hikâyeye, romana hemen hemen sadece toplumun manzaraları, sesleri hâkim. İnsan o manzaralar, o sesler arasında yok olmuş gibidir.

Ölmek, Allah'ın yaşayana nasip ettiği acı bir sona eriş! Benim kuşağımın ve daha öncekilerin şairleri, hikâyecileri, romancıları, hatta bü-

tün sanatkarları için bu acının bir tesellisi var: Toplum içinde insanın her yanı ile varlığını belirtmek, insanı yaratıcısı Allah'la karşı karşıya getirerek inancının yanında isyanını da haykırabilmek:

«Yetmedi mi intikamın
Ötdürüp, cürütüp, gözüme
toprak doldurup
Bir avuç toprağa bunca
kılı-kal...» (*)

(*) Yunus Emre'nin bir şiirinden.

SON

Taha Toros Arşivi

